

T V O R I V É H R Y

pre 3. - 6. ročné deti

Monika Krajčovičová

Autor: Kolektív autorov uvedených v zozname použitej literatúry

Spracovala: PaedDr. PhDr. Monika Krajčovičová, PhD.

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Foto: Monička Žoldáková

Prešov 2012

UHÁDNEŠ NA ČO MYSLÍM?

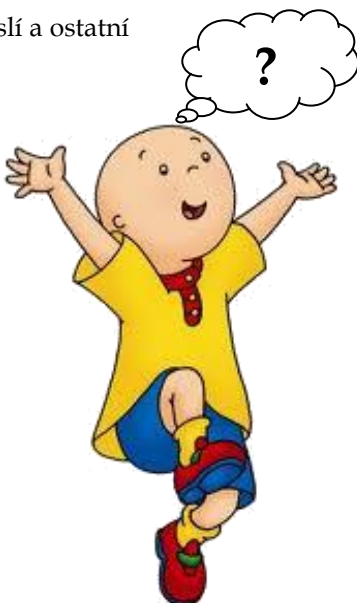
Precvičované kompetencie: triedenie a usporiadanie, poznávacie schopnosti, jazyk a slovná zásoba, predstavivosť, riešenie problémov.

Pomôcky: Priestor so zaujímavými predmetmi.

Postup: Vyberte si akýkoľvek predmet v miestnosti, ktorý je na dobre viditeľnom mieste. Povedzte deťom, že myslíte na určitý predmet, a trochu ho popíšte (napr. farba, veľkosť, tvar atď.). Dieťa sa pokúsi hádať, na aký predmet myslíte. Ak dieťa neuhádne na prvýkrát správne, nechajte ho opäť hádať. Potom si úlohy vymeňte - dieťa na niečo myslí a vy hádate.

Tip: Hra je veľmi vhodná napr. do čakárne, alebo do auta. Hra sa dá hrať aj inak: Jeden na niečo myslí a ostatní sa pýtajú (napr. Je to veľké/malé?, Je to červené?)

Upozornenie: Dbajte na to, aby predmet bol po celú dobu hry

Je to z dreva/kovu?,
na to, aby predmet
dobro viditeľný.

KUKURIČNÁ PEČIATKA

Precvičované kompetencie: tvorivosť, jemná motorika, poznávacie schopnosti.

Pomôcky: suchý kukuričný klas bez zŕn, temperová farba na plechu na pečenie, držiaky na kukuričné klasy, veľký papier, prikrytá pracovná plocha.

Postup: Keď z kukuričného klasu olúpete zrnká, nechajte zbytok klasu vyschnúť. Na plech na pečenie, alebo na podnos nalejte trochu farby. Vsuňte držiaky do koncov klasu, aby ste ich mohli použiť ako rukoväte. Namiesto držiakov môžete použiť tiež klince, ale túto prácu musí urobiť učiteľ. Konce klasu môžete tiež držať prstami. Prejdite týmto klasom cez farbu na plechu ako valčekom. Nafarbeným valčekom potom prejdite cez papier. Môžete robiť pohyby tam a späť, alebo sa pokúsiť o obrázok, či akékoľvek tvary a línie. Nechajte prácu vyschnúť.

Tip: Hotový obrázok môžete použiť ako darčekový papier, alebo ako pozadie

Upozornenie: Možno pracovať na podlahe, kukuričným

použiť ako darčekový pre iný projekt. sa vám bude najlepšie kde majú deti na pohyby s valčekom dosť miesta.

AKO CHODIA ZVIERATKÁ

Precvičované kompetencie: triedenie a usporiadanie, dramatický prejav, vyjadrovanie emócií, hrubá motorika, sociálne zručnosti.

Pomôcky: veľká miestnosť, obrázkové knižky so zvieratami s typickou chôdzou (napr. kačka, rak, žaba, klokan, slon, sliepka, tuleň, had, húsenica atď.).

Postup: Prehliadnite si knižky s obrázkami rôznych zvierat. Skúste napodobniť chôdzu rôznych zvierat. Skúste popísať, ako jednotlivé zvieratá chodia (napr. rak lezie dozadu, klokan skáče, slon pomaly kráča, had sa plazí..).

Tip: Môžete sa tiež striedať v predvádzaní zvierat. Ostatné deti hádajú, ktoré zviera sa napodobňuje.

Upozornenie: Na predvádzanie vyberte bezpečný priestor.

CHYŤ LOPTU A Povedz slovo

Precvičované kompetencie: poznávacie schopnosti, pohybová koordinácia, jemná a hrubá motorika, jazyk a slovná zásoba, reflexy, sociálna interakcia.

Pomôcky: stredne veľká lopta, veľký priestor.

Postup: Zoberte si stredne veľkú loptu, ktorá sa bude dieťaťu dobre chytať. Sadnite si oproti sebe (je možné hrať aj vo väčšom počte, na ihrisku). Vymyslite určitú kategóriu, napr. zvieratá, jedlo, rastliny a pod. Hod'te loptu. Každý, kto hodí loptu povie jedno slovo, ktoré patrí do vybranej kategórie (napr. zvieratá: slon, žirafa atď.). Ak lopta spadne na zem, môžete buď zmeniť kategóriu, alebo ten, komu lopta spadla, dostane "trest" (napr. urobí drepy, dvakrát vyskočí atď.).

Tip: ak by ste chceli hru zjednodušiť, kotúľajte si loptu po zemi.

Upozornenie: Nehrajte sa s loptou
by ste niečo

v miestnosti, mohli
rozbiť.

PRÍBEH PODĽA FOTOGRAFIÍ

Precvičované kompetencie: triedenie a usporiadávanie, poznávacie schopnosti, jemná motorika, zoraďovanie, sociálna interakcia.

Pomôcky: tri až štyri rôzne fotografie (z prázdnin, z oslavy atď.).

Postup: Poproste dieťa, aby prinieslo do materskej školy domáce fotografie. Tie potom zamiešajte a rozložte na stole. Opýtajte sa detí, ktorá z fotografií je najstaršia. Nechajte deti, aby fotografie chronologicky zoradili. Spoločne rozprávajte o jednotlivých fotografiách a vytvorte na základe nich príbeh.

Tip: Vyberte niektoré fotografie a nechajte deti, aby ich chronologicky zoradili.

Upozornenie: Dajte fotografie

pozor, aby deti nepoškodili.

VYŠÍVANIE NA PLETIVE

Precvičované kompetencie: tvorivosť, jemná motorika.

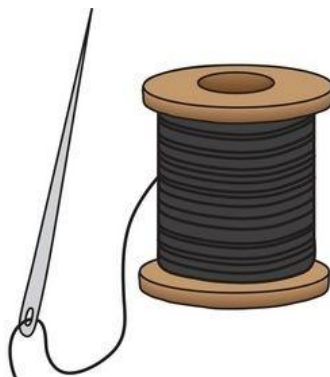
Pomôcky: štvorec kovového pletiva v rozmeroch 15x15 cm, priadza, niť alebo vyšívaci hodváb, tupá plastová šijacia ihla.

Postup: Učiteľ orámuje kovové pletivo maskovacou páskou, aby sa deti neporanili. Do ihly navlečte priadzu, niť, alebo vyšívaci hodváb a prepletajte ich dierkami v pletive. Vyšívajte akékoľvek vzory. Môžete použiť priadzu rôznych farieb. Keď vyšívanie skončíte, prilepte, alebo priviažte koniec priadze na zadnú stranu pletiva.

Tip: Do vzoru môžete našiť koráliky, pierka, kúsky papiera a pod. Ak omotáte okolo konca priadze kúsok maskovacie pásky, tak by vznikol pevný hrot, zaobídete sa bez ihly.

Upozornenie: Doporučujeme vám pletivo s otvorom 6x6 mm, ktoré sa často používa na zakrytie terárií. Je však možné použiť aj jemnejšie pletivo.

Je potrebné, aby bol
a pomáhal deťom
do ihly.

učiteľ stále nablízku
s navliekaním priadze

VESELÉ PEČENIE

Precvičované kompetencie: príčina a následok, tvorivosť a fantázia, vyjadrovanie emócií, jemná motorika.

Pomôcky: cesto na perníky, potraviny vhodné na zdobenie (oriešky, hrozienka, farebné cukríky atď.), vykrajovatka, valček, plastový nôž a vidlička na vykrajovanie a zdobenie, plech a papier na pečenie.

Postup: Pripravte si cesto na perníky podľa obľúbeného receptu. Cesto rozvaľkajte a nechajte dieťa, aby z neho vykrojilo rôzne tvary. Perníky ozdobte orieškami, hrozienkami a farebnými cukríkmi atď. Perníky položte na plech, na ktorý ste ešte predtým položili papier na pečenie. Perníky upečte a nakoniec si na nich spoločne pochutnajte.

Tip: Najlepšie je využiť spoločné pečenie v období pred Vianocami, alebo inú slávnostnú príležitosť, kedy sa pripravujú sladkosti.

Upozornenie: Buďte opatrní, keď sa dieťa pohybuje okolo horúcej pece. Taktiež nenechajte dieťa, aby jedlo surové cesto.

TKANIE NA VETVIČKÁCH

Precvičované kompetencie: tvorivosť, jemná motorika.

Pomôcky: vetvička aspoň s troma menšími výhonkami, priadza, vlna, prírodniny (stebľá, perie, listy, obal z kukuričného klasu), prúžky látky, stužky, šnúrky.

Postup: Učiteľ pomôže deťom upevniť začiatok priadze okolo jednej z menších vetvičiek. Omotajte priadzu okolo všetkých menších vetvičiek. Zoberte si ďalšiu šnúrku, vlnu prírodniny alebo iný zaujímavý materiál a striedavo ich používajte k omotávaniu a ku tkaniu. Pokračujte, kým nebudete spokojní s výsledkom.

Tip: Do rámčeka, alebo bedničky pritlčte alebo vlepťte tenké odrezky dreva. Tkajte na tomto drevenom podklade.

Upozornenie: Kúsky priadze by nemali byť dlhšie ako 60 cm, aby sa s nimi dalo pohodlne pracovať.

CESTA PLNÁ PREKÁŽOK

Precvičované kompetencie: príčina a následok, poznávacie schopnosti, tvorivosť a fantázia, hrubá motorika, jazyk a slovná zásoba, riešenie problémov, sociálna interakcia.

Pomôcky: vhodný priestor na hranie, kľbko špagátu.

Postup: Nájdite si vhodný priestor, kde dieťa môže voľne pobehovať. Vystrihnete dva kusy povrazu, asi tri metre dlhé. Položte ich rovnobežne na zem asi 20 cm od seba. Dieťa sa postaví na jeden koniec „cestičky“ zo špagátu. Povedzte dieťaťu, že cesta je zľadovatela, nech po nej prejde tak, ako by sa mu šmýkalo. Až príde na koniec, povedzte dieťaťu, že sa cesta premenila a teraz je z rozpáleného piesku. Dieťa ide naspäť ako po rozpálenom piesku. Vymyslite si ďalšie povrchy, po ktorých ma dieťa prejsť (mäkká tráva, hlboký sneh, klzké blato, ihličie atď.)

Tip: Dieťa sa pokúsi prejsť a pritom nespadnúť.

Upozornenie: Vyberte dieťa nemôže do

bosými nohami po špagáte

vhodný priestor, kde ničoho naraziť.

ROZPOZNÁVANIE ZVUKOV

Precvičované kompetencie: poznávacie schopnosti, sluchové rozlišovanie, predstavivosť, sociálna interakcia.

Pomôcky: rôzne predmety, ktoré vydávajú zvuky, napr. zvonček, vodovodný kohútik, telefón, vysávač, autíčko na zotrvačník atď., šatka na zavieranie očí, CD prehrávač.

Postup: Napíšte si zoznam vecí, ktoré vydávajú rôzne zvuky (zvuky si môžete nahráť na CD). Sadnite si s deťmi na zem a zaviažte jednému dieťaťu oči. Urobte prvý zvuk (napr. zazvoňte zvončekom alebo pustite vodu) a dieťa musí uhádnuť o aký zvuk ide. Ak dieťa predmet spojený so zvukom uhádne, odškrtnite ho zo zoznamu. Podobne postupujte s ďalšími predmetmi a ich zvuky u ďalších detí.

Tip: Vymeňte si úlohy – dieťa robí zvuky s rôznymi predmetmi a vy hádate.

Upozornenie: Vyhýbajte sa príliš ostrým predmetom a hlasným

zvukom.

MORSKÉ PRÍŠERKY

Precvičované kompetencie: tvorivosť, jemná motorika, triedenie a usporiadanie.

Pomôcky: dva papierové taniere pre každé dieťa, fixky a voskové pastely, farebný celofán, nožnice, biele lepidlo, priadza, zošívacia, igelit, piesok.

Postup: S pomocou učiteľa vystrihnete z taniera guľatú prostrednú časť a nechajte si okraj. Guľatý okraj taniera položte správnou stranou hore a vnútorný okraj potrite lepidlom. Cez guľatý okraj napnite igelit a prilepte ho. Po zaschnutí nadbytočný igelit odstrihnite. Na vystrihnutú strednú časť taniera nakreslite niekoľko rybičiek a vystrihnite ich. Na druhý papierový tanier nalepte rybičky, priadzu, celofán alebo hodvábný papier. Na tanier s rybičkami položte rám s prilepeným igelitom a obidva tanierové okraje, zošíte ich po obvode zošívачkou. Okraj taniera môžete ozdobiť kresbami.

Tip: Na tanieroch môže byť akákoľvek zaujímavá koláž, napríklad rodinné portréty, výstava vašich pokladov, alebo kvety.

Upozornenie: potrebujú pomoc s igelitom a so Učiteľ môže tanier taviacou pištoľou. pritom na bezpečnosť

vylisované
Deti obvykle pri práci zošívачkou. zlepiť Dbajte detí.

DETSKÝ GOLF

Precvičované kompetencie: príčina a následok, pohybová koordinácia, jemná motorika, jednoduché počítanie, sociálna interakcia.

Pomôcky: dva golfové loptičky, hárky zeleného papiera, nožnice, tučná čierna fixka, obojstranná lepiaca páska.

Postup: Nájdite si vhodný priestor na hranie. Zo zelených papierov vystrihnite ovály, ktoré budú predstavovať golfové jamky. Ovály očíslujte a do ich stredy vyznačte fixkou čierne koliesko (vyfarbené), ktoré bude mať v priemere asi 5 cm. Ovály rozmiestnite po miestnosti a vzostupne podľa čísel. Nechajte medzi nimi medzery asi dva metre. Ovály prilepte k podlahe. Dva golfové loptičky si pripravte asi v dvojmetrovej vzdialenosti od prvého oválu. Jednu loptičku si zoberte jedno dieťa a druhú dajte druhému. Každé dieťa sa snaží dostať svoju loptičku pomocou prstov do prvej „jamky“ (tzn. na prvé čierne koliesko). Striedavo deti postrkujú svoju loptičku k prvej „jamke“. Rovnako postupujete u ďalších jamiek.

Tip: Vonku si môžete zahrať svoje guľičky čo najbližšie striedavo postrkujú

Upozornenie: Pri pozor, aby si deti

guľičky. Deti hádžu k jamke. Potom guľičky do jamky. postrkovaní dajte neporanili prsty.

VESELÉ PÍSMENKÁ

Precvičované kompetencie: poznávacie schopnosti, tvorivosť a fantázia, jemná motorika, jazyk a slovná zásoba, príprava na písanie a čítanie, sociálna interakcia.

Pomôcky: papiere, fixky, alebo pastelky.

Postup: Na stôl si pripravte papiere, pastelky, alebo fixky. Sadnite si s deťmi ku stolu. Vezmite si jeden papier a do stredu napíšte dostatočne veľké tlačené písmená abecedy. Deti sa pokúsia písmeno pomocou pasteliek, fixiek „premeniť“ na postavu, zviera alebo vec. Rovnako postupujte s ďalšími písmenami abecedy.

Tip: Namiesto písmen môžete dokresľovať čísla a rôzne geometrické tvary.

Upozornenie: Písmená píšete dostatočne veľké, aby sa deťom ľahšie dokresľovali.

VESELÉ ŠTIPCE

Precvičované kompetencie: jemná motorika, kognitívne schopnosti.

Pomôcky: výkres, farebné fixky, farebné štipce.

Postup: Rozdajte deťom výkresy. Každému z nich čiernou fixkou označte po okrajoch výkresu číslo a farbu. Úlohou dieťaťa je zobraziť po jednotlivých okrajoch taký počet čiarok a takú farbu, ktorú ste mu na výkres napísali. Potom deti pripínajú štipce na každú zobrazenú čiarku výkresu. Štipce musia byť tej istej farby a v tom istom počte ako zobrazené čiarky na výkrese.

Tip: Úloha sa stane náročnejšia, keď deťom číslo a farbu jednotlivého okraja výkresu povieť a musí si ju sám zapísať.

Upozornenie: Dbajte nato, aby sa deti pri manipulácii so štipcami neporanili.

MYDLOVÁ PLASTIKA

Precvičované kompetencie: jemná motorika, kreativita.

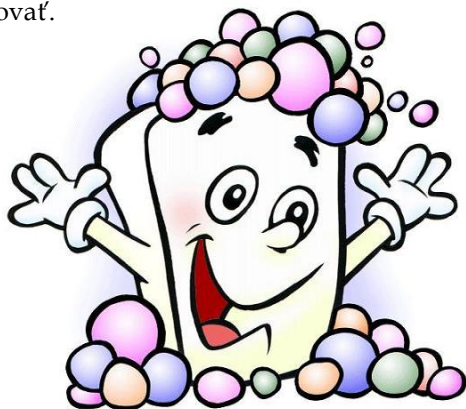
Pomôcky: kocka mydla, veľmi ostrý nôž, ďalšie modelárske pomôcky; šraubovák, lyžica, páratko alebo rezbárske nástroje, noviny.

Postup: Táto aktivita je vhodná pre deti, ktoré vedia opatrne zachádzať s nožom, učiteľ však musí i napriek tomu dávať pozor. Na kocku mydla nakreslite obry predmetu. Mal by to byť jednoduchý tvar bez detailov. Nožom alebo iným nástrojom tento tvar vyrežte. Jeho drsné orezané okraje vyhladíte navlhčeným prstom. Túto plastiku vystavte alebo ju niekomu venujte ako originálny darček.

Tip: Z mydla je možné vytvoriť mydlovú hmotu, ktorú je možné tiež tvarovať a vyrezávať.

Upozornenie: Pri vyrezávaní dbajte na bezpečnosť. Užitočné je mydlovú kocku nejako fixovať.
o drevený
doske.

Môžete ju napríklad oprieť
kváder pribitý k podkladovej

- BRIGGS, S. P. – PILOT, L. T. – BAGBY, H. J. 2001. *Early Childhood Activities for Creative educators*. USA: Delmar, 2001. ISBN 0-7668-1610-9.
- GOREJ, L. 2010. *Škola – dielňa tvorivosti*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2010.
- KOHLOVÁ, M. 2008. *200 výtvarných činností*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-435-9.
- WARNER, P. 2005. *6x25 her rozvíjajúcich schopnosti a dovednosti dieťaťa*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-902-X.